N°. 63. 1853.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

MAANDAG 8 AUGUSTUS.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

BERIGT.

De Redactie van *de Grondwet* vraagt in alle aanzienlijke gemeenten van het land *Correspondenten*, tot het leveren van *berigten* en *nieuwstijdingen*.

Zij, die daartoe genegen zijn, gelieven, met *franco* brieven, zich te adresseren aan het *Bureau* der Courant.

Het nieuwe wets-ontwerp.

III.

Art. 1 van het nieuwe wets-ontwerp is gebleven wat art. 1 was van het oude. Het *beginsel*, dat wil zeggen: de willekeur, de ongrondwettigheid, is niet gewijzigd; en in zoover kunnen wij ons de eenparige beslissing der Commissie van Rapporteurs zeer goed verklaren; want bij het vasthouden door de Regering aan een beginsel, dat bestreden is, bij het ontwijken van alle discussie over dat beginsel, zou de Kamer slechts in herhalingen vallen en geen stap verder komen. De wijziging, welke art. 1 heeft ondergaan, is gelijk aan het kunstmiddeltje, dat men te baat neemt, wanneer men een kind een bitter drankje wil doen slikken: men werpt er suiker op, of geeft een stukje bonbon achterna. Wij twijfelen evenwel, of die leden der Staten-Generaal, die met de Grondwet in de hand het beginsel der wet bestreden hebben, zich thans door den *schijn* van het *wezen* zullen laten afleiden.

Art. 1 is thans zoo ruw, zoo afschrikkend niet meer geredigeerd als oorspronkelijk het geval was; maar de strekking is dezelfde gebleven, ofschoon de gewijzigde redactie onmiddellijk aan den stijl van *de Nederlander* doet denken. Oorspronkelijk was het kerkgenootschap vrij, volkomen vrij, zich te organiseren, mits de Regering goedkeurde »zoodanige bepalingen, waarvan de uitvoering niet zonder medewerking van het Staatsgezag kan plaats hebben«. Een algemeene kreet van verontwaardiging *tegen* deze bepaling: daardoor, riep men uit, liepen de vrijheid en de zelfstandigheid van het kerkgenootschap gevaar; want de Regering kon al wat haar goeddacht brengen »onder zoodanige bepalingen, waarvan de uitvoering niet zonder medewerking van het Staatsgezag kan plaats hebben«. *De Nederlander* vooral, die instemde met de algemeene berekening, dat van de stemming der anti-revolutionnairen het lot der wet zou afhangen, protesteerde: »Om de voordragt voor onze vrienden aannemelijk te »maken, is velerlei wijziging *onmisbaar*. Weglating of »verandering van elk art., waarin, tegen de bedoeling »van het Gouvernement, en grootendeels welligt door »onjuistheid van redactie, *de vrijheid en zelfstandigheid »van alle kerkgenootschappen bedreigd wordt*. Vooral »denken wij aan art. 1, 6 en 8.«

Het nieuwe art. 1 is in drie zinsneden gesplitst geworden. De eerste zinsnede erkent de volkomen vrijheid van alle kerkgenootschappen, om alles wat hun godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen. Wij achten de bepaling gevaarlijk overtollig. De gewone wetgever is niet geroepen, om bij eene speciale wet te verkondigen, wat de algemeene wet, de Grondwet, reeds heeft verleend. Die overtolligheid is gevaarlijk, omdat daaruit zou zijn af te leiden, dat de gewone wetgever ook het tegenovergestelde zou kunnen vaststellen.

De tweede zinsnede van art. 1 schrijft voor, dat de bepalingen, vastgesteld voor die volkomen vrijheid van organisatie, en voor zooveel zij niet reeds zijn medegedeeld, binnen eene maand, door de bestuurders of hoofden der kerkgenootschappen aan den Koning medegedeeld moeten worden. Ditzelfde heeft plaats bij elke nieuw te maken bepaling, vóór of bij hare in werking-treding. — In andere woorden alzoo vindt men hier terug dezelfde inmenging van den Staat op het zuiver kerkelijk terrein, als bij het oude art. 1 zoo zeer is afgekeurd.

Maar de derde zinsnede bepaalt, dat »voor zooveel »er zich onder de bepalingen bij dit artikel bedoeld, »*eenige* bevindt, welke de medewerking van het Staats»gezag vereischt, wordt die medewerking niet verleend, »tenzij de bepaling vooraf door Ons is goedgekeurd.« Te vergeefs heeft men aan de Regering gevraagd, waartoe eigenlijk deze bepaling diende, indien zij voornemens was *loyaal* te handelen; immers was het boven elken twijfel verheven, dat ligchamen evenmin als personen beschikken kunnen over de medewerking van derden, zonder de voorafgaande toestemming van die derden. Op deze onomstootelijke waarheid is geen antwoord ontvangen: de Regering blijft nogtans volhouden. Zij blijft de magt eischen, om, indien zij de organisatie van een kerkgenootschap wil dwarsboomen, te kunnen verklaren, dat deze of gene bepaling de medewerking van het Staatsgezag vereischt, en dat zij die medewerking weigert.

Was de Regering inderdaad voornemens, om dat artikel, zonder eenig neven-doel, uit te voeren: zij had de gevallen behooren te omschrijven, waarin de Regering zou verklaren, dat de medewerking van het Staatsgezag wordt vereischt. Dan alleen ware de waarborg verleend, dat »de vrijheid en zelfstandigheid van alle kerkgenootschappen niet bedreigd wordt.« Zoo als het artikel nu luidt, is en blijft alles aan de willekeur der Regering overgelaten.

En toch betuigt *de Nederlander* heden zijn »dank »aan de Regering voor de wijzigingen, die zij »zij in het ontwerp van wet gebragt heeft.« — »Het »is blijkbaar,« zegt het anti-revolutionnaire blad: »dat »de Regering het *onschadelijk* maken dezer drie (1, 6, 8) »artikelen bedoeld heeft« !! Wij verwonderen ons in geenen deele over de *bewering*; wij, die van den eersten oogenblik af, onze meening te kennen gaven, dat de anti-revolutionnaire partij en de Regering omtrent deze wet in overleg waren getreden. Meer verbazen wij ons over de driestheid, waarmeê *de Nederlander* de Natie tracht diets te maken, dat zwart *wit* is, hetgeen hier geschiedt met een à-plomb, bijkans ongekend in de kronkelpaden der anti-revolutionnaire-historisch-positieve taal.

Art. 1, *oud*, bepaalde: »onder verpligting om Onze »goedkeuring te vragen, op zoodanige bepalingen, »waarvan de uitvoering niet zonder medewerking van »het Staatsgezag kan plaats hebben.« — De anti-revolutionnairen riepen uit: »*Nooit* ofte *immer* nemen wij »zoodanig art. aan!«

Art. 1, *nieuw*, zegt: »Voor zooveel er zich onder de »bepalingen bij dit artikel bedoeld, *eenige* bevindt, »welke de medewerking van het Staatsgezag vereischt, »wordt die medewerking niet verleend, tenzij de be»paling vooraf door Ons is goedgekeurd.« — *Nu*, zeggen de anti-revolutionnairen — is de bepaling »*onschadelijk*« gemaakt!

Kan er duidelijker bewijs noodig zijn, om aan te toonen, dat de partij, wier tiental stemmen eene wet zal doen aannemen, waarvan de gevolgen voor ons Vaderland hoogst verderfelijk kunnen worden, de Regering helpt de Natie mystificeren; dat zij eene *schijnbare* oppositie heeft gevoerd, om later des te zekerder de Regering te ondersteunen, overtuigd, dat deze »haar tiental stemmen waarderende«, op hare beurt zal zorgen voor het »verkrijgen« van de »practische uitkomsten« der anti-revolutionnaire partij, »voor zooveel die *thans* verkrijgbaar zijn«?

Het komt ons voor, dat eene Regering, aldus gebonden aan de luimen van eene anti-nationale, uiterst nietige partij, de wezenlijke belangen van het land spoedig op het spel kan zetten.

Art. 2 van het oorspronkelijk wetsontwerp is *vervallen*. De bepaling van den *eed* is thans uit de wet geligt. Wij erkennen het gereedelijk, dat die weglating eene aanmerkelijke verbetering is. Nogtans mogen we eenige opmerkingen te dier gelegenheid niet met stilzwijgen voorbijgaan. Zij zullen aantoonen, dat de Regering eigenlijk het tegenovergestelde doet van hetgeen geëischt werd »ter bevrediging« van het »geschokte nationale gevoel.«

Wat was het doel van het voorschrift van den eed? Dat bedienaren der openbare godsdienst, die vóór, bij of na de aanvaarding hunner bediening een eed of belofte hebben afgelegd, welke door den koning bedenkelijk voor de veiligheid van het Rijk of voor de openbare orde en rust wordt geoordeeld, zullen moeten afleggen »den eed van getrouwheid aan den Koning en »gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.«

Waarom heeft de Regering besloten tot het doen *vervallen* van den eed? Omdat in den eed »der Roomsche »prelaten hier te lande« eene wijziging is gebragt »waardoor uit dien eed nimmer zal kunnen gerederneerd »worden als of ten gevolge daarvan de trouw aan den »Koning verschuldigd, eenigermate op den achtergrond »zou zijn gesteld.« De *reeds afgelegde eeden* — zegt de Regering verder — »zullen in denzelfden geest worden »opgevat en nageleefd.«

Al dadelijk blijkt uit een en ander, dat de Regering, reeds in de gewigtigste bepaling, uitsluitend bij hare wet het R. C. kerkgenootschap heeft op het oog gehad, en dat de tekst der wet: »regeling van het toezigt op *alle* kerkgenootschappen« slechts eene leus is geweest, om den eigenlijken toeleg te verbloemen. Het komt geheel overeen met de leerstelling van *de Nederlander*: »*ongelijkheid van toezigt*.«

Maar, ons plaatsende op het standpunt van *de Nederlander*, van *de Morgenster*, *de Fakkel*, het Goudsch Kronijkske, het Dagblad, op het standpunt van die allen, die in Rome een onverzoenlijken vijand en een bitteren vervolger zien van het Protestantisme; van allen, die, door hun petitionnement, gevraagd hebben »voorziening« tegen het »voorwerp hunner bekommering,« vragen wij: zijt »gij nu bevredigd? Is thans voldoening verschaft aan uw geschokt nationaal gevoel?«

De eed is *gewijzigd* en *aangevuld*. Maar ondanks die wijziging, staat altijd nog in den eed te lezen: »Ik zal »het mijne bijdragen tot behoud, verdediging, *vermeer»dering* en *bevordering* der *regten*, waardigheden, *pri»vilegien* en van het *gezag* der Heilige Romeinsche »Kerk, van Onzen Heer den Paus en van zijne bovengenoemde Opvolgers.« Het was immers de verpligting, aan de Roomsche geestelijkheid opgelegd, om, al wordt er nu ook niet met zoovele woorden van *ketters* gesproken, »mede te werken tot de *vermeerdering* en de *bevordering* van de regten, waardigheden, privilegien en het *gezag* der Heilige Romeinsche Kerk,« die uw »nationaal gevoel« schokte, die uwe »bekommering« wekte over uwe »teederste belangen?« Is aan dat alles, *Nederlander*, *Fakkel*, *Morgenster*, *Goudsch Kronijkske* en Ds. TER HAAR voldoening verschaft, nu het woordeke »*ketters*« uit den eed is geligt?

Maar de eed is ook *aangevuld?* Wat zegt die aanvulling, altijd op het standpunt van Ds. TER HAAR, van het *Goudsch Kronijkske*, van de *Morgenster*, van de *Fakkel* en de *Nederlander*? Wordt door die aanvulling afgelegd: »een eed van getrouwheid aan Ons »en gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat?« Niets anders wordt er in gezegd, dan dat de afgelegde eed even onschendbaar zal worden nageleefd, als de aflegger van den eed overtuigd is, dat er zich niets in bevindt, dat zou kunnen strijden met de getrouwheid, aan den Koning van Nederland en aan Zijne opvolgers verschuldigd. Op het standpunt van hen, die alarm riepen over de belofte, om mede te werken tot de »*vermeerdering*« en de »*bevordering*« van de *regten*, *privilegien* en het *gezag* van den Paus, beteekent alzoo deze aanvulling niet het minste. Van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat wordt niet gerept; de aflegger van den eed geeft zijne overtuiging slechts te kennen, dat, hetgeen hij heeft gezworen, NIET strijdt met de getrouwheid, aan den Koning verschuldigd.

Is uw »nationaal gevoel« bovenal »bevredigd« geworden, *Nederlander*, *Morgenster*, *Fakkel*, *Goudsch Kro-*

mijkske en Ds. TER HAAR, nu gij verneemt, dat de gewijzigde en aangevulde eed welligt eerst over 40 of 50 jaren zal worden afgelegd; en dat de Regering inmiddels ten aanzien van de *reeds afgelegde eeden* (waarin van die verschikkelijke „ketters” wordt gesproken) verklaart, dat zij thans berust in den nu gegeven waarborg, neergelegd in eene verklaring van den Aartsbisschop en de Bisschoppen: „dat zij *geen eed* gezworen hebben, „die, onder welk opzigt ook, met de getrouwheid aan „den Koning of met de gehoorzaamheid aan de wetten „van den Staat verschuldigd, in strijd is.” Hoe is dat te rijmen met *uwe* beschuldiging, dat de bewuste eeden den „brandstapel” en het „schavot” en de „inquisitie” in het land riepen?

Als de Regering u daarmede wil „bevredigen” is het dan niet duidelijk, dat zij den draak steekt met uw „geschokt nationaal gevoel?”

Als gij er door bevredigt zijt, komt gij dan niet daardoor tot de erkentenis, dat gij *niets* hebt verkregen, en dat gij u eigenlijk hebt laten gebruiken tot lijdelijk machien om eene *politieke* bedoeling in de hand te werken?

Het loslaten van den *eed* door de Regering ten gevolge van zoodanige in het oog der „geschokten” noodwendig nietsbeteekenende „concessien”, bewijst maar al te zeer, dat die Regering, eenmaal haar politiek doel bereikt hebbende, gaarne de geheele zaak wenschte te laten varen en de werktuigen van zich af te werpen, die haar op het kussen hebben gebragt. Wie weet, of men haar zelfs niet een „dienst” zou bewijzen, door de geheele wet „af te stemmen”? Dan ware de Regering uit het gedrang.

Wat de wijziging zelve betreft, die in den eed is gebragt, de *Nederlander* zelf is tot de erkentenis moeten komen, dat het afgetreden Ministerie daartoe het voorstel zou heben gedaan, bijaldien men het den noodigen tijd had gelaten.

Te regt, dunkt ons, zegt dan ook heden de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*: „Maar blijkt het dan niet, „dat het voorgaande ministerie werkelijk er op bedacht „was van Rome te verkrijgen, wat het belang van Ne„derland vorderde? Blijkt het niet, dat het de weglating „der stuitende woorden zou verkregen hebben, vóór „dat de eed was afgelegd, en niet daarna? Blijkt het „niet, dat het voorgaande ministerie door het afbreken van „de diplomatieke betrekkingen met Rome zijne gevoelig„heid over de allocutie heeft getoond? terwijl het tegen„woordig ministerie daarentegen niet alleen onzen ge„zant te Rome heeft gelaten, maar nog een minister „naar den Paus heeft gezonden, om hem gerust te „stellen over eene wet, aan de Nederlandsche verte„woordiging aangeboden? Blijkt het dus uit dit alles „niet, dat het voorgaande ministerie beter voor het be„lang en de eer van Nederland heeft gezorgd, dan het „tegenwoordige?”

Ook over eenigen tijd zal het waarschijnlijk als verscheid van inzigt gelden:

„Het Ministerie had een revolutionnairen oorsprong, „en even daarom een zeer wankelbaar fundament. Een „Bewind kan niet vast staan, wanneer bij de vestiging „miskend werd de heiligheid van het gezag, de regt„matigheid van het constitutioneel beheer, de zelfstan„digheid der Kroon, en het ongeoorloofde eener op„positie, welke, conform de leer der volks-souvereiniteit, „een *coup d'Etat populaire*, zoo al niet in den zin „had, toch wel, naar ik meen, als een van haar eigen„aardige schrikbeelden, voorgespiegeld heeft aan de „verbaasde tegenpartij.”

(Mr. G. GROEN VAN PRINSTERER, *Verscheidenheden*, bl. 8.)

Opmerkelijk en der bijzondere aandacht waardig is de volgende passage uit het verdienstelijke geschrift van Dr. R. FRUIN:

Ik heb nog eene opmerking te maken. Het stelsel van Groen vordert een heerschende kerk, en toch zien wij hem rusteloos ijveren voor volkomen vrijheid van godsdienst. De verklaring van deze schijnbare tegenstrijdigheid ligt voor de hand: vrijheid van godsdienst is een middel, dat tot den alleen wenschelijken toestand van eene Hervormde Staatskerk leiden moet. Alleen omdat die toestand op het oogenblik nog niet mogelijk is, wordt zij niet gewenscht; maar zoodra de tijd daartoe gekomen zal zijn, wordt de vrijheid naar behooren gekortwiekt. Wilt gij een bewijs? Lees dan de aanteekening van Groen op art. 190 der vroegere Grondwet. „Zoo dit artikel (zegt hij) de belijdenis van „alle, ook van de meest verderfelijke dwaalbegrippen beschermt; „het prediken van onzedelijkheid en Godverloochening behoort „geen algemeenen vrijbrief te hebben. Evenwel als protest tegen „conscientie-dwang kan het blijven bestaan: *wie verzekert ons „thans dat het nimmer te pas komen zal?*” (1) Dus als men eens, door het instellen van een heerschende kerk, verzekerd kon wezen, dat het artikel aan de „vrome ingezetenen” nooit te pas zou komen, dan kwam het er verder voor godloochenaars — en zullen wij er maar bijvoegen, afgodendienaars — niet op aan.

Hetzelfde geldt de vrijheid van onderwijs. Wat wordt daarvoor door Groen en zijne vrienden gewerkt! Maar vergeten wij daarom niet, dat: „in een gewonen regelmatigen toestand het onderwijs, voor elke gezindheid, behoort te staan onder den invloed der kerk. Maar als er geen belijdenis bestaat, of als haar gezag tijdelijk althans niet geldt, dan is er ook eigenlijk geene kerk; en het is duidelijk aan elk, die eenigzins de gesteldheid van het Hervormde Kerkgenootschap kent, dat het toezigt van de kerk over de school voor de Hervormden thans geenerlei waarborg opleveren zou.” (2)

Dus als eens de eigenaars, die uit de kerk verdreven zijn, daarin zegevierend zijn teruggekeerd, komt het onderwijs voor elke Gezindheid onder den invloed der Kerk! Dan zal het weer zijn als in de dagen van ouds, toen die Dordsche Sijnode besloot: „Er zullen scholen niet alleen in de steden, maar ook in de „dorpen worden opgerigt. De Christelijke Magistraten zullen „verzocht worden de Schoolmeesters met eerlijke gagien te „voorzien, geen Schoolmeester zal worden aangesteld dan lidmaat „der Gereformeerde Kerk, versierd met een getuigenis van een „opregt geloof en vroom leven, en in de Catechitesche leer wel „geoefend.” (3)

Dat is de definitieve anti-revolutionnaire toestand, waar wij heen streven. De tijd der volkomen vrijheid van godsdienst en onderwijs is slechts een overgang tot wat beters. De zuivere concurrentie is een middel om tot monopolie te geraken.

---

(1) Bijdrage tot herziening der Grondwet, bl, 101.

(2) Ibid., bl. 92.

(3) Geschiedenis des Vaderlands, bl. 327 — Vergelijk bl. 89! „Waartoe vooral noodig is, dat de jeugd voorzien worde van „welgeleerde, verstandige en Godvreezende leermeesters, *en ge„weerd* worden, die anders willen leeren dan in de Gereformeerde „kerken gepredikt wordt.”

In *de Morgenster*, N° 58, leest men:

„*De Morgenster* ontving van *de Nederlander* een blijk „van welwillendheid.

„Er waren vrienden van *de Morgenster*, die haar in „verlegenheid waanden over twee feiten tegen een van „haar stellingen aangevoerd.

„Ook *de Nederlander* toonde zich bekommerd.

„Het zal hem lief geweest zijn te zien, hoe ligt *de „Morgenster* die twee feiten als twee verdichtselen kon „doen kennen.

„Wij weten de betuiging van bekommering over ons naar waarde te schatten.

„Gaarne zien wij er een bewijs in, dat *de Nederlander* „zich in opregtheid, met verloochening van vroegere „sympathiën en antipathiën, bij de vereenigde protes„tantsche partij heeft geschaard.”

De Pauselijke allocutie heeft verwekt, wat voorheen bij de protestantsche bladen onmogelijk scheen:

eene *harmonie*, ietwes sentimenteel tusschen liberalen en orthodoxen;

eene *welwillendheid*, die aandoenlijk treft;

eene *roerende overeenstemming* tusschen *de Morgenster* en *de Nederlander*.

ALLEEN waar het de strijd tegen de Bisschoppen geldt.

Dan ook wil *de Nederlander* „vroegere sympathiën en antipathiën verloochenen:” — gelijk in 1847, 1848 [illegible] liberalen, ter verkrijging en uitbreiding van het kiesregt, vrijheid van godsdienst en van onderwijs.

Buitenland.

ENGELAND.

De zaak van den Franschman, Edouard Raynaud, die den prins de Joinville aangeboden had, den keizer der Franschen te vermoorden, heeft den 4den te Londen gediend. De prins de Joinville was als getuige tegenwoordig.

De heer Badkin, advocaat der Koningin, verklaarde, dat hij door het departement van Binnenlandsche Zaken gelast was den beschuldigde wegens *misdemeanour* te vervolgen. Hij heeft hier te lande tegen den Keizer der Franschen zamengespannen. Zoodanige feiten zijn strafbaar voor de Engelsche wet.

De toedragt van zaken is bekend. De prins de Joinville bevestigde die mondeling. Hij had voor een paar maanden achtereenvolgens drie brieven van den beschuldigde gekregen, met opgemeld aanbod. De prins had ten slotte die brieven aan lord Palmerston gezonden, die de vervolging gelast had. De prins kende den beschuldigde niet, en had hem eens doen weten, dat hij aan onbekenden geen gehoor gaf; waarop de twee brieven volgden, waarin de snoode voorslag gedaan werd.

De beschuldigde smeekte om de toegeefelijkheid van de regtbank, daar hij zeide, uit gehechtheid aan het gevallen koningshuis gehandeld te hebben. De brieven zijn geteekend: *Raynaud de Gretteville*.

De regtbank heeft den gevangene naar Newgate verwezen, tot de zamenkomst der volgende assises, ten ware hij eene persoonlijke borgstelling van 100 p. st. en twee borgen tot 50 p. st. mogt stellen.

FRANKRIJK.

De markies de Viluma heeft aan den keizer zijne geloofsbrieven als gezant van Spanje overhandigd.

— De generaal Randon, gouverneur-generaal van Algerie, die de Kabylen op nieuw tot onderwerping heeft gebragt, zal met verlof herwaarts komen, en tijdelijk door den divisie-generaal Pelissier, bevelhebber der provincie Oran, worden vervangen.

— De gravin Orloff, echtgenoot van den minister van politie te Petersburg, bevindt zich thans te Parijs.

— Verscheiden jonge lieden uit Moldavie en Wallachije zijn, ten gevolge van de jongste gebeurtenissen, naar Parijs en Londen overgekomen, om aldaar hunne studien voort te zetten.

DENEMARKEN.

Z. M. de Koning heeft den eersten Augustus de authentieke acte geteekend, volgens welke Z. K. H. Prins Christiaan van Glucksburg tot den Deenschen troon zal geroepen worden, bij ontstentenis van het mannelijk oïr van Frederik III. Z. K. H. zal den titel van „Prins van Denemarken” aannemen.

— Den 26 is het koninklijk patent uitgevaardigd, wegens het brengen van Sleeswijk onder het algemeene tolstelsel des Rijks.

OOSTENRIJK.

De vereeniging van vorstelijke personen te Ischl zal zeer luisterrijk zijn. Behalve de Keizer, Z. Mjs. broeders, en andere leden van het keizerlijk gezin, is de koningin van Pruissen ook derwaarts vertrokken.

Omstreeks de helft van September zal de Keizer naar Weenen terugkeeren en van daar naar het kamp van Olmuts vertrekken, dat tot het einde dier maand zal duren. De aldaar vereenigde magt beloopt 40,000 man, onder bevel van den graaf Wratislaw.

RUSLAND.

De Keizer wordt in September te Warschau verwacht.

— Het regeringsblad behelst berigten over den intogt der Russische krijgsmagt in de Vorstendommen, volgens welke die magt allerwege met geestdrift is ontvangen, en in den besten gezondheids-staat verkeert. (Men weet dat Duitsche en Engelsche bladen verzekerd hadden, dat zij zwaar door de hitte geleden had.)

TOSKANE.

De Oostenrijkste troepen, welke dit land bezetten, zijn verleden jaar met een derde verminderd; men verzekert ons, dat het groothertogdom in het aanstaande voorjaar geheel door de Oostenrijkers zal ontruimd worden. Men schrijft dit aan de vertoogen van Engeland toe.

Oostenrijk schijnt wel eenigzins verstoord op dit land, omdat het er niet in heeft kunnen slagen hetzelve tot den handels-bond te doen toetreden, waartoe Parma en Modena reeds hunne toestemming hebben gegeven.

De groothertog zal eerstdaags naar Livorno vertrekken, ten einde den eersten steen te leggen aan het nieuwe [illegible], en waardoor deze grootelijks zal verbeterd worden.

KERKELIJKE STAAT.

In verscheiden streken des lands blijft de vrees voor hongersnood heerschen, en de regering heeft zich genoopt gezien, de reeds gedeeltelijk te Bologna en elders genomen maatregelen tot het verbod van den uitvoer van granen over den geheelen kerkelijken staat uit te strekken.

SPANJE.

Hetgeen men verwachtte is geschied: de eenig overgebleven minister, de heer Moyano, heeft voor zijne vorige ambtgenooten moeten wijken; hij is vervangen door den heer Collantes, en daarmede den bodem ingeslagen aan de vorderingen van verschillende zijden, om spoorweg-plannen, die tot ergerlijke handelingen hadden aanleiding gegeven, niet te bekrachtigen.

TURKIJE.

Nadere tijdingen van stelligen aard zijn er niet; daarentegen ontbreekt het voortdurend niet aan gissingen en beschouwingen over de Oostersche zaak, waaruit men zou moeten opmaken dat die gunstiger staat dan eenige dagen geleden.

Men hecht nog al beteekenis aan eene vergadering van den Engelschen kabinetsraad, welke den 1 Augustus heeft plaats gehad. Men weet van het daarin verhandelde niets bepaalds; doch meent, dat daarin sprake is geweest van de voorziening voor het geval, dat Rusland den jongst gedanen voorslag niet mogt aannemen. Men gelooft, dat zeker Engeland en Frankrijk alsdan eene krachtiger houding zullen aannemen.

Het blijkt toch meer en meer, dat de beschouwing van de *Illustration* (waarvan wij dezer dagen een uittreksel hebben gegeven) de meening van een groot gedeelte der bevolking is, dat men zich begint af te vragen, of de maatregelen van Rusland strooken met de verzekeringen van vredelievenden aard, die het gegeven heeft en of het westen langer van dat dubbelzinnig gedrag de speelbal mag wezen.

Vooral het berigt, dat de hospodars van Moldavie en Wallachije, handelende onder den invloed van de Russische bevelhebbers, welke die Vorstendommen bezet hebben, alle gemeenschap met de Porte afgebroken en de schatting, welke tot dus verre door die landen aan den Sultan betaald werd, ter beschikking van de Rus-

sische overheden gesteld hebben of op 't punt waren van dit te doen, heeft in Engeland een zeer ongunstigen indruk gemaakt, en de vrees, dat het geschil tusschen Rusland en Turkije niet spoedig vereffend zal worden, vermeerderd. Die vrees is nog aangewakkerd door de jongste mededeelingen der ministers in het Parlement. Bovendien heeft de geheele loop van zaken in het Oosten in verband gebragt met de Russische staatkunde, die in het Noorden van Europa, in Perzië, en verder heen tot aan de Indische grenzen werkzaam is, in Engeland de meening verlevendigd van hen, die oordeelen dat dit land, niet minder dan de overige groote mogendheden, geroepen is, zich krachtiger tegen eene zoo wijdomvattende politiek te doen gelden, en dit al lang had moeten doen.

"Nog maar weinige weken geleden (dus beklaagt zich den 3 dezer een geacht blad van de behoudende partij) was het Turksche grondgebied nog niet geschonden; men verzekerde toen, dat de vereeniging van 10,000 man Russen in Bessarabie slechts eene loutere vertooning was, die geene bekommering behoefde te verwekken, en dat alles door vredeliefde onderhandeling wel tot een goed einde zou worden gebragt. De zucht van den Franschen Keizer, om aan de verpligting van Frankrijk ten aanzien der Porte te voldoen, werd tegengegaan door de Britsche regering, welke niet wilde dat de vloot verder dan tot Maltha zou komen, en vermoedelijk ook door de vrees van Lodewijk Napoleon zelven, dat hij van bijzondere bijoogmerken verdacht zou worden gehouden. Alzoo is de goede gelegenheid, om op eene afdoende wijze te handelen, voorbijgegaan, en Keizer Nicolaas in staat gesteld, zonder tegenkanting, eene landstreek te bezetten en aan zijn magtig gebied te hechten, welke grooter is dan eenige Europesche Staat van den tweeden rang. — Hoedanig is nu het vooruitzigt? Wij vreezen dat een oorlog, en wel een kostbaarder oorlog, dan dit land ooit gevoerd heeft, onvermijdelijk is.

De verdragen en onze eer verpligten ons, het Turksche rijk te verdedigen. Bovendien hebben wij ons Indisch Rijk te beschermen, waarop Rusland sedert lang naijverig het oog gevestigd houdt. Wij moeten niet vergeten, dat de geheime kuiperijen van Rusland in Perzie de eigenlijke oorzaak zijn geweest van onzen rampspoedigen oorlog in Affghamistan, van onze vreesselijke verliezen in de Khyber-passen. Door middel van de volksstammen, die ons Indisch gebied omringen, kan Rusland ons daar bestoken, tot dat de gelegenheid zal gekomen zijn, om den grooten slag te slaan. Als het eenmaal vasten voet in Syrie heeft (en dit zal het gemakkelijk verkrijgen kunnen, indien het niet uit Europeesch Turkije verdreven wordt) dan zal het verdere gemakkelijk verrigt kunnen worden. Frankrijk heeft wel minder belang dan Engeland bij de verdediging van Turkije, en echter is het veel meer bij de hand geweest, om aan zijne verpligting in dat opzigt, te voldoen."

De *Times* van den 3 behelst een vertoog in soortgelijken geest. Het blad geeft te kennen, "dat, naar mate men de bepaalde beslissing in de Oostersche zaak nadert, het *vertrouwen van de Britsche ministers in haren goeden afloop niet toeneemt*. Het blad wijst weder op de gedragingen der Russen in de Vorstendommen, die in vollen vrede zijn in bezit genomen, met beroo-ving van hunne inkomsten. "Wat kan van de behoedzaamheid of regtvaardigheid van eenen staat verwacht worden [zegt de *Times*], die zoo verre gegaan is, en op zoo vermetele wijze het oude spel van aanval en roof heeft gespeeld: Of welk vertrouwen kan er gesteld worden in de verzekeringen van Rusland, daar elk nieuw incident, dat ter onzer kennis komt, meer en meer doet blijken met welk eene hebzucht het zich aan zijne prooi vastklemt? Het was de vraag of de eer en de algemeene belangen van Europa medebragten, dat er bepaalde tegenstand zou geboden worden tegen den overtogt van de Russen over de Pruth, of dat men de gelegenheid tot verdere onderhandelingen nog open zou laten? De kabinetten van Europa hebben, zoo wij gelooven wijsselijk, ten voordeele van deze laatste en meest gematigde handelwijs beslist. Het gevolg daarvan is geweest, dat wij, in hoogere mate dan vroeger het geval was, de medewerking en den bijstand van de Duitsche Staten hebben verkregen, en dat geheel de wereld de opregte en onbetwistbare zucht van de Britsche en Fransche kabinetten heeft gezien, om vijandelijkheden, waartoe zij op zoo verre gaande wijze werden uitgetart, te vermijden. Maar het is onmogelijk verder te gaan; want in den tegenwoordigen staat van zaken in het Oosten, is het zeker, dat indien Turkije gedwongen wierd toe te geven aan eene vernederende onderwerping aan de vorderingen, welke het gedaan werden, het door innerlijke schokken zou worden getroffen, welke nog noodlottiger zou zijn dan de aanval van eenen buitenlandschen vijand, en dat Rusland alleen zou ophouden den aanvaller te zijn, om den beschermer van zijn slagtoffer te worden. De aard van de staat der gemoederen in het Oosten wijst dan de mate der inwilligingen aan, waarbuiten niet kan getreden worden. Als men die zeker punt liet overschrijden, dan zouden zij nog erger dan oorlog zelf worden, doch, binnen die mate, heeft men weinig reden te veronderstellen, dat keizer Nicolaas er toe zal gebragt worden, zijne vorderingen te temperen, zijne legers terug te trekken, en ter goeder trouw tot de vredelievende beslissing van dit geschil mede te werken."

De Times gelooft niet, dat men zoo spoedig antwoord uit Konstantinopel of Petersburg kan hebben, als sommige bladen verwachten. Immers de jongste voorslagen, het ultimatum der mogendheden, is jl. Zondag of Maandag eerst uit Weenen vertrokken; ten minste zal er nog wel een veertien dagen verloopen eer men daarop antwoord kunne inwachten; doch, wanneer er nu nog tusschen beide, zoo als te denken is, eene mededeeling uit Konstantinopel naar Petersburg geschiedt, dan kan het tijdsverloop nog wel langer zijn. "Terzelfder tijd zal de vraag om inlichtingen van wege de Britsche en Fransche regering, ter zake van het gedrag der Russen in de Vorstendommen, in Petersburg ontvangen zijn, en daardoor zal de Keizer overtuigd worden, dat de tijd voorbij is, tot bewimpeling van zijne staatkunde. Wij hebben het regt te weten, met welken schijn van grond deze gewesten, waarmede wij de uitgebreidste handelsbetrekkingen hebben, met der daad in het Russische rijk zijn ingelijfd."

Het Fransche ministeriëel blad *le Pays*, van den 4, koestert nog allezins het vertrouwen, dat Rusland de jongst gedane voorslagen zal aannemen; het blad wil niet gelooven, dat keizer Nicolaas voorslagen, die namens Europa en in het Europeesch belang gedaan zijn, zou verwerpen.

De bijzondere berigten uit Konstantinopel zijn echter wel van eenen aard, om eene uitbarsting te doen vreezen, indien uit het Westen geene krachtiger hulp opdaagt. De gemoederen zijn daaromtrent gespannen, en men weet waartoe de oude Turksche partij, als eenmaal de geestdrijverij aan den gang komt, in staat is.

Er werden te Malta nog drie Britsche oorlogschepen verwacht, om de vloot in de Besika-baai te versterken.

Binnenland.

's Gravenhage, 6 Augustus.

Bij Koninklijk besluit van 4 Aug. (Staatsbl. n° 31) is, bij de overwegingen o. a. dat het noodzakelijk is dat zij, die een academischen graad wenschen te verkrijgen, tot het aanhooren van hooger onderwijs behoorlijk zijn voorbereid; dat door de opheffing van het examen, ingesteld bij Koninklijk besluit van den 23sten Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 25), zonder dat daarvoor andere bepalingen zijn in de plaats gesteld, de noodige waarborgen ten opzigte van die voorbereiding ontbreken; en dat, in afwachting eener eindregeling der zaken van het hooger onderwijs, hierin reeds dadelijk behoort te worden voorzien, bepaald: dat na den eersten September 1853 niemand tot het examen in de wiskunde, voorgeschreven bij de artikelen 4, 5 en 6 van het Koninklijk besluit van 9 September 1826, n°. 45, wordt toegelaten, dan op vertoon van het bewijs, dat hij aan eene Latijnsche school of een gymnasium de studien ten einde toe met vrucht volbragt heeft. Bij ontstentenis van dit bewijs is hij gehouden een voldoend examen af te leggen voor de letterkundige faculteit aan eene der hoogescholen, bijgestaan door den hoogleeraar in de wiskunde. Dit examen wordt in het openbaar gehouden. Die afgewezen is wordt niet dan na verloop van een jaar op nieuw tot het examen toegelaten. Te dien einde wordt door de faculteit onmiddelijk van elke afwijzing kennis gegeven aan de faculteit der andere hoogescholen. Deze bepalingen zijn echter niet toepasselijk op de studenten in de wis- en natuurkunde, die vóór October 1851 op de rol der studenten aan eene der hoogescholen of het athenaeum te Amsterdam of te Deventer zijn ingeschreven.

—

Z. M. heeft aan de commissie uit de Provinciale Staten van Noordholland; belast met het nader onderzoek der zaak betrekkelijk den toestand van de zoogenaamde Oesterhaven beoosten het Nieuwe Schild op Texel, magtiging verleend om na het sluiten der Statenvergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

—

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Bierum, Godlinse, Holwierda, Krewerts, Losdorp en Spijk, waarvan de hoofdplaats zijn zal de gemeente Bierum, den heer M. Feickens, thans ontvanger te Dalen; en tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Herwen e. a. den heer K. J. Geij van Pittius thans ontvanger te Kockengen.

---

* Men wil hier ter stede het berigt hebben ontvangen, dat de minister Lightenvelt van zijne reis naar Napels te Rome is teruggekeerd.

** Men zegt dat de reis van den heer Commissaris des Konings in de provincie Gelderland naar 's Hage en het aldaar ontvangen bezoek der Ministers betrekking had tot de aanbieding eener ministeriële portefeuille. — De tegenwoordige Minister van Finantien schijnt meer bezwaar te zien in de voortdurende behoorlijke vervulling eener ministeriële betrekking, dan zijn ambtgenoot voor de Binnenlandsche zaken, die zich bijzonder verrast gevoelt door de mindere werkzaamheden, aan zijne tegenwoordige boven zijn vorige betrekking, die dagelijks vijf uren tot het teekenen van stukken vorderde, verbonden.

---

† In de Gemeente Westdongeradeel is een adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, tegen het ontwerp van wet tot regeling van het toezigt der onderscheidene Kerkgenootschappen opgezonden.

** Men meldt ons, dat de heer Ab. Harteveldt Jr. zijn ontslag heeft genomen als lid van den gemeenteraad van Leijden. Het is bekend, dat door dien heer in het vorige jaar een voorstel is gedaan tot vervanging der heffing van de plaatselijke accijnsen door een hoofdelijken omslag, 't welk om deszelfs belangrijkheid de aandacht van vele gemeentebesturen moest opwekken. Het is betreurenswaardig, dat dergelijke practische mannen zich onttrekken aan de waarneming van zulke betrekkingen, waarin zij jaren lang nuttig werkzaam waren, en daardoor den weg banen voor menigen theorist, die partij trekkende van den lagen trap van zelfstandigheid van oordeel en wil, waarop de meeste kiezers staan, regtstreeks of zijdelings zich op den voorgrond stellen. Immers de kennis der ware belangen van de gemeente wordt niet zonder ervaring verkregen.

---

§ Uit Bergen-op-Zoom wordt ons medegedeeld, dat bij eene herstemming voor den gemeenteraad, die aldaar heeft moeten plaats hebben tusschen den Heer Van Goch, aftredend lid en wethouder, en den Heer de Roock, deze laatste met eene meerderheid van nagenoeg 40 stemmen tot lid van den Raad is gekozen. Men voegt er bij, dat de niet herkiezing van den heer Van Goch, die voor zeer knap en werkzaam bekend staat, als een gevoelig verlies voor de gemeente kan worden aangemerkt, maar dat die hoofdzakelijk is toe te schrijven aan den te ver gedreven ijver eener partij, die aldaar binnen den kring harer waardige bediening hoog geacht en in aanzien is, maar welke men liefst niet ontmoet op staatkundig terrein of waar het bemoeijingen geldt, geheel buiten hare attributen gelegen.

---

† Men schrijft ons uit Dokkum van den 4den. In den afgeloopen nacht, circa 12 uur ontstond er brand in den Stoomoliemolen van den Heer J. Reijnders alhier; gelukkig evenwel werd dit ontdekt door de nachtwacht op het oogenblik dat het vuur zich nog niet verder dan in een der Oliebakken had uitgestrekt, waardoor men zeer spoedig en zonder belangrijke schade de vlammen meester is geworden.

Bijzonder gelukkig mag men deze ontdekking noemen, daar er zich op dat uur geen werkvolk in de fabrijk bevond en dus zeer gemakkelijk èn de nieuwe fabrijk èn de belendende gebouwen eene prooi der vlammen hadden kunnen worden.

---

* De kiezersvereeniging *Regt voor allen*, heeft tot candidaat voor het lidmaatschap van den gemeenteraad alhier gekozen Jhr. Mr. H. G. C. L. Jansens, die ook tot candidaat van de vereeniging *Nederland* gekozen is. De kiesvereeniging *Vaderland en Koning* heeft tot candidaat gekozen Jhr. Mr. W. A. C. de Jonge.

---

* Heden morgen heeft de luit.-generaal graaf Dumonceau, bevelhebber der brigade kavallerie, die dezer dagen het regement dragonders, alhier in garnizoen, geinspecteerd heeft, den generaal-majoor Storm de Grave, bevelhebber van de reserve brigade, benevens den staf en de verdere officieren van gemeld regement dragonders in een afscheidsgehoor ontvangen.

---

* Heden morgen werd met de aan zijnen rang verschuldigde eerbewijzen ter aarde besteld het lijk van den sergeant-geweermaker van het regement Dragonders C. Gravelotte, die een diensttijd van 44 jaren had. De trein werd geopend door een detachement dragonders, voorafgegaan door het muzijkorps van gemeld regiment. De slippen van het Lijkkleed werden door vier onderofficieren, en het lijk werd door korporaals gedragen. Het werd gevolgd door al de onderofficieren van het regement, benevens die van het regement grenadiers en jagers, van de batterij rijdende artellerie en vesting-artellerie, terwijl de trein werd besloten door een detachement dragonders. De overledene genoot in ruime mate de achting zijner superieuren, als ook van zijne wapenbroeders, en laat eene weduwe met vijf hulpbehoevende kinderen na.

---

* De commissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmermeer heeft aangekondigd, dat op Woensdag, den 17 Augustus 1853, des middags ten 12 ure, aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, onder nadere goedkeuring, zal worden overgegaan tot de aanbesteding in het openbaar van: 1o. het schieten der wegslooten en het openmaken der wegen langs de hoofd- en kruisvaarten en den Haarlemmermeer-polder, in *drie* perceelen; en 2°. het bouwen van negen en veertig houten bruggen over de dwars en streksche togten, ter voltooijing der gemeenschap tusschen de verschillende wegen van den Haarlemmermeer-polder, in *vier* perceelen.

Op Zaturdag 13 Augustus, zal in het hotel *Bellevue* alhier, de negende jaarlijksche Vergadering der Nederlandsche Entomologische Vereeniging plaats hebben.

Voor de tentoonstelling van bouwmaterialen, te Amsterdam te houden, zijn reeds nu belangrijke voorwerpen aangekomen en heeft men van het binnenland, zoowel als van het buitenland, vele nieuwe artikelen. De tentoonstelling vindt den meesten bijval en al de spoorweg- en stoombootdiensten en andere middelen van vervoer hebben zich bereid verklaard de daarvoor bestemde voorwerpen kosteloos te vervoeren.

Den 4den is van het Nieuwediep vertrokken het schip *Straat Balie*, bestemd naar Oost-Indie, aan boord hebbende 150 onder-officieren en manschappen, onder bevel van kapt. H. Cobet (van verlof terugkeerende), benevens den 2den luit. van Deventer.

Op den 4den is te Capelle a. d. IJssel, van de werf van de heeren M. en J. Hoogendijk en C°., van stapel geloopen het barkschip *Louisa Jacoba Johanna*, groot 300 lasten, voor rekening eener reederij onder directie en boekhouderschap van de heeren Schloss en Maucke.

Men verneemt dat te Harlingen eene nieuwe stoomboot-maatschappij gevestigd is, onder directie van de heeren Bernelot Moens en C°., bestemd voor de vaart tusschen Harlingen en Londen, waarvoor ook reeds een stoomschip *the Queen* zou aangekocht zijn.

Wij kunnen thans met zekerheid mededeelen, dat het Comité voor het groote muziekfeest, ter viering van het 25jarig bestaan van de *Maatschappij tot bevordering der Toonkunst*, te Rotterdam, in Julij 1854 te geven, zich geconstitueerd heeft en bestaat uit de heeren: J. F. Hoffman, burgemeester dier stad, voorzitter; C. G. Schutze van Houten, vice-voorzitter; A. Rueb, thesaurier; J. R. Smalt, secretaris; en de heeren D. Blankenheijm, Van den Bergh van Heinenoord, H. de Bruijn, A. C. Dalen, A. Hoynck van Papendrecht, E. L. Jacobson, J. H. C. van der Kun, M. M. de Monchy, P. H. Tromp, A. Vlierboom en Joost van Vollenhoven, benevens het bestuur der afdeeling, namelijk de heeren S. van Baalen, N. C. Gregoor, J. van der Hoop Jacz., M. H. C. van Oosterzee en C. Serruijs. (*N. R. C.*)

Volgens een berigt van Zijner Majesteits consul te SANTA CRUZ op Teneriffe, zijn, vermits de havens der Canarische eilanden tot vrijhavens zijn verklaard, en er zich aldaar geene douanes noch tolhuizen bevinden, de kapiteins der naar die eilanden bestemde schepen geenszins verpligt van de Spaansche conculs certificaten, hunne lading betreffende, te erlangen, en is het voldoende dat de kapiteins hunne gezondheidspassen door gezegde consuls laten viseren.

* Door de wed. M. IJzerman en Zoon zijn verkrijgbaar gesteld *nieuwe snijboonenmolens*. Het verschil dezer nieuw vervaardigde molens met de vroeger gebruikte bestaat hoofdzakelijk in de plaatsing der messen. Men weet algemeen, dat in de vorige molens op een rondgaande ijzeren schijf slechts vier messen geplaatst waren, in de rigting van het middelpunt dier schijf, uitstralende, zoodat één kant digt, de andere verre van het middel- of draaipunt werkte, hetwelk eene ongelijke en naar mate digter bij het middelpunt slechtere werking veroorzaakt. Deze geperfectioneerde molens nu zijn voorzien van eene ronde draaijende trommel, zonder bodem, waarop de messen allen in dezelfde horizontale rigting der as, en dus over de geheele snede even ver van het middelpunt verwijderd, zijn aangebragt. Hierdoor verkrijgt men, op de gewone grootte, plaats voor ruim 20 messen; doch daar acht messen meer versnijden dan twee personen met mogelijkheid boonen kunnen insteken, is het overbodig er meerdere te plaatsen; het spreekt van zelf, dat de sleuven voor het insteken der boonen nu ook van voren en niet op zijde der molens moeten zijn. Het werpen der gesneden boonen uit den trommel is op eene zeer eenvoudige wijs verkregen; de trommel is door een bodem schuins in tweeën verdeeld, zoodat de boonen, geen steun als op dien schuinsliggenden bodem vindende, door de middelpunts-werkende kracht naar de open zijden worden gedreven. De boonen nagenoeg regtstandig wordende ingestoken, glijden zoo gemakkelijk en spoedig door en leveren eene zeer mooije en gelijke snede op.

Men meldt uit New-York dat aldaar binnen kort eene openbare vergadering van houders van spaansche 3 pct. uitgestelde schuld zal plaats hebben, ten einde de in het algemeen belang te nemen maatregelen te kunnen vaststellen. Er moet evenwel geenerlei medewerking tusschen de Amerikaansche en Europeaansche fondshouders bestaan, waarvan de eerste liever krachtige represailles willen nemen, dan van eene minnelijke schikking hooren, terwijl zij verklaren, dat daar de spaansche regering sedert onderscheidene jaren niet aan de voorwaarden van 1831 voldoet, zij niet verder daaraan gebonden zijn en derhalve voldoening van kapitaal en interest (te zamen ruim 250%) vorderen. De europesche fondsenhouders dringen daarentegen slechts op vervulling van de voorwaarden der overeenkomst aan. Let men op de herhaalde pogingen der Amerikanen, om zich van Cuba meester te maken, dan kan dit vraagstuk de kiem van gewigtige gebeurtenissen zijn.

Volgens eene mededeeling van Zr. Ms. gezantschap te KONSTANTINOPEL, zijn aldaar gedurende de drie laatst verloopen maanden, tot op 30 Junij ll. aangekomen 52 Nederlandsche schepen (makende met de 26 van het vorig vierendeeljaars, een geheel van 78 Nederlandsche schepen, sedert Januarij in die haven binnengekomen). Van deze 52 schepen, waarvan de meeste naar Galacz en Odessa bestemd waren, kwamen van Malaga 2, van Livorno 1, van Almeria 1, van Liverpool 4, van Harlingen 1, van Trohn 1, van Barcelona 3, van Algiers 1, van Genua 5, van Londen 6, van Triëst 3, van Antwerpen 2, van Malta 3, van Civita Vecchia 1, van Amsterdam 3, van New-Castle 7, van Delfzijl 1, van Venetie 2, van Engeland 1, van Amsterdam en Messina 1, van Smijrna 1, van Napels 2. In ballast kwamen 27 schepen; de overige geladen met zout, steenkolen, stukgoederen, manufacturen, suiker, koffij, gedroogden visch, werktuigen. Van deze schepen vertrokken er 10 met vrachten uit de Zwarte zee naar Engeland, 4 naar Amsterdam en 1 naar Vlissingen, alle geladen met graan en maïs, uitgezonderd één hetwelk met gezouten varkensvleesch geladen was.

Wegens het groot gebrek aan onbevrachte schepen, zijn de vrachtprijzen buitengemeen gestegen. Nederlandsche bodems blijven voortdurend de voorkeur behouden van de vaart op Galacz. Aldaar en in de omstreken zijn de vrachten ook gestegen, zoodat er laatstelijk tot $18\frac{1}{4}$ shilling per quarter naar Engeland geboden werd: van Odessa naar Groot-Britannie biedt men 14 sh. 6, van de zee van Azof 16 à 17 sh., van den Donau 18 à $18\frac{3}{4}$ sh., van Konstantinopel 12 sh., en bovendien nog 10 per cent van elke der gemelde plaatsen naar het vasteland. Men wenscht dat de Nederlandsche schepen van deze zoo voordeelige vrachten gebruik maken.

Te Konstantinopel bestaat de voorraad granen in 100,000 kile's harde tarwe, 50,000 kile's zachte tarwe, 80,000 kile's maïs, 40,000 kile's gerst, terwijl *rogge* ontbreekt. De prijzen zijn tegenwoordig: harde tarwe van Azof per kile 19 à 20 piasters; idem van Bessarabie 17 à 19; idem van Rumelie 16 à 17; zachte tarwe van Ibraïl 14 à 15; dito van Rumelie 16 à $18\frac{1}{2}$; maïs van Rumelie $10\frac{1}{2}$ à 11; idem van Ibraïl 10 à 11; idem van Galacz $11\frac{1}{2}$ à 12; gerst van Galacz $6\frac{1}{2}$ à 7; rogge van Galacz $9\frac{1}{2}$ à $10\frac{1}{2}$; haver van Galacz $5\frac{1}{2}$ à 6.

Er zouden terstond onderscheiden schepen, tegen 12 sh. per quarter, met granen kunnen worden bevracht naar het Noorden.

Volgens de jongste berigten, die men den 7den Julij te Konstantinopel had, was het water op de baar van Sulina in den mond van den Donau weder gerezen, en bestond er grond om te hopen dat ook tot wegruiming van dat bezwaar eerlang middelen zouden worden beraamd. Binnen kort zouden de ligters op den Donau onderworpen worden aan een tarief, het maximum bepalende van het loon voor hunne diensten. Het was niet onopgemerkt gebleven, dat onder de vele vaartuigen, welke op de rivier groote schade leden, geen enkel Nederlandsch schip was.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van *de Grondwet*:

Eene noot voorkomende op pagina 28 van *het antwoord aan den Heer* C. BROERE, R. K. Priester en Hoogleeraar aan het Seminarie te *Warmond*, door G. BARGER, Predikant bij de Hervormde Gemeente te *Delfshaven*, geeft den ondergeteekenden aanleiding, de Redactie van de *Grondwet* te verzoeken in haar eerstvolgend nommer op te nemen, het navolgende:

Het is onwaar, dat de Missie te *Zevenaar* en *Oud-zevenaar*, in Mei 1851 door Paters zoude zijn gegeven: *niet een enkele Pater* of orde geestelijke, heeft daaraan deelgenomen.

Het is onwaar, dat die onderstelde of zoogenaamde Paters, aldaar zouden hebben gedreigd, met eene *verschijning*.

Het is ook onwaar, dat zij eene witte gedaante uit de Sacristij zouden hebben doen komen, en mitsdien evenzeer onwaar, dat men die alleen terstond verwijderde, omdat het angstige volk zich dood gedrongen zoude hebben.

Het is al verder onwaar, dat ZHwd., de Heer *van Vree*, thans Bisschop van *Haarlem*, destijds President van het groot Seminarie, bij het begin der Missie aldaar, (niet door Paters maar door Hoogleeraren en Leeraren van de beide afdeelingen van het Seminarie te *Warmond*, gegeven) zoude gezegd hebben, dat niet enkel Oud-Zevenaar, maar ook de omstreek in die zegeningen, „die de Paus gezonden had, deelen kon, want dat er „rijkelijk voor gezorgd was."

De ondergeteekenden verklaren dus, dat alles wat in die noot, over de Missie te Zevenaar gezegd wordt, lasterlijke onwaarheid is.

Zevenaar den 3 Augustus 1853.

C. J. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.
VAN VREE.
J. VAN EGEREN.
J. WASSING.
D. JANSSEN.

Laatste Berigten.

Z. M. heeft benoemd tot substituut-officier bij de arrond.-regtbank te Alkmaar, Mr. C. F. T. van Maanen, advokaat te 's Gravenhage; en tot surnumerairen der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, de heeren: F. W. baron Sloet tot Warmelo, te Zwolle; Z. T. de Jongh van Arkel, te 's Gravenhage; L. P. A. Boellaard, te IJsselstein; I. W. van der Noordaa, te 's Gravenhage; G. van Heusden, te 's Hertogenbosch; J. J. F. H. Geelen, te Weert; W. de Zwaan, te 's Gravenhage; en P. Deyselman, te 's Gravenhage.

Bij Koninklijk besluit van den 5den Augustus 1853, n°. 75, is aan den heer J. Heshusius, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Tilburg, behoudens aanspraak op pensioen.

Z. M. heeft benoemd, bij het 2de regement vesting-artillerie, tot 1sten luit. (naar ouderdom van rang) den 2den luitenant R. C. van Onselen, van het corps; bij het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs, tot kap. van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), de 1ste luits. A. G. Westerborg en J. H. Schäfer, beiden van het corps.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 6 Augustus 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$			
Dito Certificat..	3	$76\frac{3}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	$108\frac{7}{8}$
Dito dito .	4	$94\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{3}{4}$	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	98
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$99\frac{3}{4}$
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*. .	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*.	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito.. .	6	
Obligatien. . .	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatien . . .	4	
Nieuwe	1	$22\frac{7}{8}$	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl. .	3				
D° Binnenl. °/m.	3	$42\frac{3}{4}$	Metalliek . . .	5	$81\frac{15}{16}$ $\frac{21}{16}$
Bew. Sp. Com.		$6\frac{5}{16}$	Dito bet. Amst.	5	$94\frac{1}{4}$
Amort. Schuld.			Dito letter B . .	5	$94\frac{1}{4}$
Portugal.			Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{4}$
Londen					
Meine.	4	$38\frac{7}{8}$ 9 $\frac{7}{8}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	

Mexic., te Londen 3 pct. $25\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$; dito Onb. $25\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$; Gren., te Londen, Uitg. $9\frac{1}{8}$; Onb. Gren. $20\frac{13}{16}$.

Onze fondsenmarkt was heden hoogst onbeduidend; de stemming was echter over het geheel ongunstiger.

FRANKFORT, Vrijdag 5 Augustus. 5 pct. Metal. $85\frac{1}{2}$; W. Bank-aktien 1525; W. Loten fl. 250, 123; 1 pct. Spanje $22\frac{7}{8}$; 3 pct. dito $42\frac{5}{8}$; Badens. Loten $40\frac{3}{4}$; wissel op Ween. $109\frac{1}{8}$.

Vaste beurs.

LONDEN, Vrijdag 5 Augustus. Consols op tijd 97; Mexico N. 3 pct. $25\frac{7}{8}$; Rusland $4\frac{1}{2}$ pct. $99\frac{1}{2}$; dito 5 pct. $116\frac{1}{2}$; Spanje 1 pct. $22\frac{3}{4}$; dito Certific. 6; Holland 4 pct. 97.

PARIJS, Vrijdag 5 Augustus. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op t. 102.50; Dito 3 pct. op t. 77.75; Spanje binn. 3 pct. $42\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $22\frac{3}{4}$; Belg. $4\frac{1}{2}$ pct. $98\frac{1}{8}$; Rusland $4\frac{1}{2}$ pct. $99\frac{1}{4}$; N. Metall. 5 pct. 96; O. dito 5 pct. $87\frac{3}{4}$; Piemont 96.50.

MADRID, Dingsdag 2 Augustus. Spanje 3 pct. binnenl. $44\frac{1}{4}$; dito 1 pct. $23\frac{3}{8}$; Certificaten $3\frac{1}{2}$.

WEENEN, Vrijdag 5 Augustus. Nieuwe Metall. $94\frac{1}{4}$; dito Lett. B. $108\frac{1}{2}$; N. Bankact. 1398; Lomb. 5 pct. $99\frac{1}{2}$; Londen 10.42; Parijs $128\frac{3}{4}$; Zilver $9\frac{1}{2}$.

Aan de beurs wint het gevoelen veld, dat de Oostersche kwestie op eene vredelievende wijze zal geschikt worden; de beurs was dien ten gevolge ferm.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te 's Gravenhage.